

Achtergrondinformatie vernatting Gebiedsontwikkeling Leegveld

Waarom deze achtergrondinformatie?

Dit is extra achtergrondinformatie over (mogelijke) effecten van de vernatting in de Peel in de omgeving van Deurnsche Peel en het Leegveld. Het waterschap is in direct gesprek met eigenaren van percelen die met vernatting te maken krijgen. We hebben echter gemerkt dat er ook in de omgeving van deze percelen vragen leven over mogelijke wateroverlast en de maatregelen die we daarvoor treffen. Ook is er soms onduidelijkheid over de te volgen procedure. Deze vragen komen met name van de bewoners waar wel een effect in de grondwaterstand optreedt, maar waar door het waterschap geen schade verwacht wordt. Waterschap Aa en Maas legt graag uit welke mogelijkheden er zijn wanneer schade of overlast ervaren wordt nadat de waterpeilen in de natuur verhoogd zijn. Deze achtergrondinformatie kan als vrij technisch worden ervaren. Mocht dit extra vragen oproepen, schroom dan niet contact op te nemen met de omgevingsmanager van het project Leegveld. Zijn contactgegevens zijn aan het eind van deze nieuwsbrief vermeld.

Verschillende invloedzones

In het natuurgebied De Deurnsche Peel worden maatregelen uitgevoerd om een stabiel(er) (grond)waterpeil te verkrijgen. Dit betekent dat hier straks voornamelijk in de zomer hogere grondwaterpeilen aanwezig zijn dan nu het geval is. Aangrenzend op de bestaande natuur wordt een zone met nieuwe natuur ingericht. Het grondwaterpeil in deze zone wordt in de toekomst op de meeste plaatsen hoger dan nu het geval is. Dit is nodig om de bestaande natuur te behouden en te versterken.

Als gevolg van deze maatregelen stijgt ook op bepaalde plaatsen in het omringende (bewoonde/agrarische) gebied het grondwaterpeil. Op de percelen, in de tuinen en bij gebouwen waar deze stijging schade tot gevolg heeft, voert het waterschap maatregelen uit om schade te voorkomen. Dit zijn de zogenoemde mitigerende maatregelen. Denk hierbij aan het aanleggen van drainage of het ophogen van een perceel of tuin. Deze maatregelen komen tot stand in nauw overleg met de eigenaren/bewoners. De afspraken worden vastgelegd in overeenkomsten. Daarnaast zijn er ook percelen waar de grondwaterstand wel iets stijgt, maar waar geen schade verwacht wordt. Verderop in deze nieuwsbrief wordt uitgelegd, wanneer welke situatie van toepassing is.

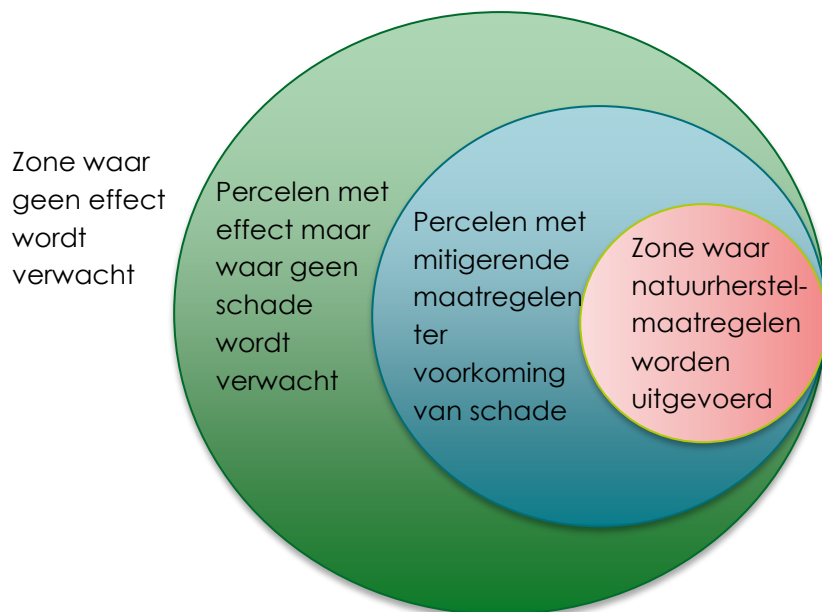


Fig. 1. Schematische weergave van de verschillende invloedzones van de maatregelen in het project Leegveld

Wanneer mitigerende maatregelen?

Hoe heeft het waterschap nu beoordeeld wanneer er wel en wanneer er geen maatregelen op percelen nodig zijn? Daarvoor zijn uitgangspunten bepaald voor de volgende categorieën: bebouwing, tuinen en landbouwpercelen.

Het is belangrijk dat bewoners in het gebied hun woning en eventuele kelders of kruipruimtes droog kunnen houden en het grondwater dus niet te hoog komt ten opzichte van het maaiveld. Landelijk wordt hiervoor meestal de norm aangehouden van een grondwaterstand van ongeveer 70 cm onder maaiveld. Voor tuinen geldt een norm van 50 cm onder maaiveld. We spreken dan over de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (**GHG**); dit is de gemiddelde grondwaterstand tijdens de natste weken in de winter. De GHG wordt uitgedrukt in centimeter minus maaiveld. Hoe wordt nu berekend waar de grondwaterstand bij bebouwing boven de 70 centimeter onder maaiveld uitkomt of waar het schade aan landbouwgewassen oplevert? Het waterschap heeft dit berekend aan de hand van een grondwatermodel. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Uitgangspunten bij bebouwing en tuinen

Voor bebouwing geldt dat er maatregelen worden getroffen als uit berekeningen blijkt dat de GHG de toegestane marges overschrijdt. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

- 1.) Als de GHG nu dieper dan één meter onder maaiveld ligt bij de woning dan zorgt het waterschap ervoor dat de GHG na uitvoering van de vernattingsmaatregelen ook onder de één meter blijft.
- 2.) Als de GHG nu tussen de één meter en zeventig centimeter onder maaiveld ligt bij de woning dan zorgt het waterschap dat de GHG na uitvoering van de vernattingsmaatregelen op hetzelfde niveau blijft.
- 3.) Als de GHG nu minder dan zeventig centimeter onder het maaiveld ligt bij de woning dan zorgt het waterschap ervoor dat de GHG na uitvoering zeventig centimeter onder het maaiveld ligt, dus wordt verlaagd

- 4.) Voor tuinen geldt dat de GHG tot vijftig centimeter onder maaiveld mag komen te liggen voordat er maatregelen worden getroffen.
- 5.) Gierkelders en zwembaden moeten waterdicht zijn. Hiervoor zijn in het plan geen maatregelen opgenomen.

Vooropname

Voordat de aannemer gestart is met werkzaamheden is een bouwkundige vooropname uitgevoerd. Hierbij werd gekeken naar de huidige toestand van de bebouwing. De vooropname is gedaan om in het geval van schade na de uitvoering te kunnen bepalen of de schade is opgetreden tijdens de werkzaamheden of door het hogere waterpeil. De vooropname is uitgevoerd bij ongeveer 225 adressen door de firma BouwRisk.

Uitgangspunten bij landbouwpercelen

Ook landbouwpercelen kunnen te maken krijgen met een hogere grondwaterstand. Dit kan zowel een positief als een negatief effect hebben voor de opbrengst van de gewassen op deze percelen. Veel landbouwpercelen hebben nu al een relatief hoge grondwaterstand. De verhoging van de grondwaterstand kan leiden tot (meer) natschade. Daartegenover staat dat bij percelen waar nu juist een lage grondwaterstand aanwezig is de stijging ervan kan zorgen voor minder droogteschade.

Om te bepalen of er maatregelen getroffen moeten worden, zijn voor de landbouw de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- 1.) Als de natschade met meer dan vijf procent toeneemt op een aanzienlijk deel van een perceel treft het waterschap mitigerende maatregelen om de GHG terug te brengen tot de huidige GHG.
- 2.) Als de verwachte schade minder dan vijf procent is, blijven de reguliere natschaderegelingen van toepassing en vinden er op voorhand dus geen maatregelen plaats.

Nazorg en schadeloket

Met modelstudies kunnen tegenwoordig goede voorspellingen gedaan worden over effecten van peilopzet. Echter, de praktijk is straks leidend. Het kan natuurlijk zijn dat na uitvoering blijkt dat de werkelijkheid afwijkt van wat voorspeld is. Het waterschap heeft daarom gezorgd dat er sinds begin 2018 al voldoende peilbuizen in het gebied aanwezig zijn om de effecten te kunnen monitoren. De verwachting is dat de meeste afwijkingen binnen vijf jaar nadat de peilen in de natuur zijn verhoogd aan het licht komen. Het waterschap kan dan snel en proactief reageren op signalen vanuit de omgeving. Waar nodig worden vervolgens (aanvullende) maatregelen uitgevoerd op kosten van het waterschap.

Naast de nazorgperiode is het gedurende twintig jaar na de peilverhoging mogelijk schadeverzoeken in te dienen bij het schadeloket van het waterschap. Hier kan men altijd terecht voor eventuele (aanvullende) schadeverzoeken. Een onafhankelijk team van externe deskundigen beoordeelt of de aangevoerde schades het gevolg zijn van de uitgevoerde maatregelen en peilverhogingen en geeft hierover een advies aan het bestuur van het waterschap. Het bestuur van het waterschap beslist vervolgens over het al dan niet honoreren van het schadeverzoek. Als de indiener van het schadeverzoek het niet eens is met deze uitspraak dan kan hiertegen in bezwaar worden gegaan.

Planning

Het project is sinds april 2021 in uitvoering. Naar verwachting wordt het werk eind 2022 opgeleverd. Hierna kunnen waterschap en Staatsbosbeheer starten met het geleidelijk verhogen van het waterpeil in het natuurgebied.

Contact

Wij kunnen ons voorstellen dat deze toch wat meer technische nieuwsbrief vragen oproept. Mocht dit het geval zijn, dan kunt u contact opnemen met omgevingsmanager Sjors Hoek via shoek@aanmaas.nl of 06-20092364. Hij beantwoordt uw vragen graag.